

ERINDRINGER FRA FORTIDEN

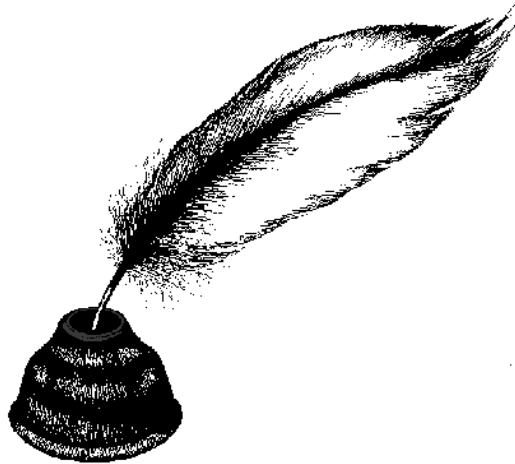
2010

Bladet udgives af Gunderup Sogns Lokalhistoriske Arkiv og Forening

INDHOLD

Bestyrelsen.....	Side
3	
Wilhelms Jensens erindringer.....	Side
4	
Siden sidst.....	Side
9	
Arkivets adresse.....	Side
11	

Redaktion: Bladet "Erindringer fra fortiden" udgives af
Gunderup Sogns Lokalhistorisk Arkiv og Forening.

Bladet udkommer en gang om året

Vi modtager gerne historier og erindringer fra vores sogn,
Både til bladet og til arkivet. Vi vil gerne være behjælpelige
med at få det skrevet ned.

Bestyrelsen for Gunderup Sogns Lokalhistoriske forening:

<p>Formand: Elsebeth Rasmussen Polshøjsvej 15, Fjellerad 9260 Gistrup 98 33 33 92 e-mail: Vestervang@rasmussen.mail.dk</p>	<p>Kasserer: Niels Aage Rasmussen Gunderupvej 77 9260 Gistrup 51 74 11 17</p>
<p>Webmaster: Lone Højfeldt Hansen Sdr. Tranders Vej 178 g 9260 Gistrup 98 32 36 54 e-mail: lonehh@gmail.com</p>	<p>Marie Holt Torderupvej 58, Gunderup 9260 Gistrup 98 33 31 87</p>
<p>Norma Nielsen Marie Curies allé 193 9220 Aalborg Øst 98 33 33 89 e-mail: normanielsen1@gmail.com</p>	
<p>Suppleanter: Søren Haals Oppestrupvej 115 9260 Gistrup 98 33 32 96</p>	<p>Knud Møller Jensen Kvisten 14 9260 Gistrup 96 39 90 02</p>
<p>Revisorer: Per Eriksen Vaarstvej 20, Skovstrup 9260 Gistrup 98 31 46 66</p>	<p>Frederik Adamsen Vaarstvej 106, Torderup 9260 Gistrup 98 31 45 11</p>

Vilhelms erindringer.

Vilhelm blev født den 13. august 1916 i Meldalshus, som ligger mellem Haals og Flamsted. Hans far var Jens Søren Jensen, født i Gerding den 19. september 1885, som søn af Gaardejer Søren Jensen og hans hustru Ane Petrea Jensen. Hans mor var Frieda Klara Schreiber, som var den 13. oktober 1886 i Oldesloe i Holstein.

Her kommer Vilhelms erindringer fra hans barndom (Fortalt af Vilhelm Jensen, og nedskrevet af Martin Jensen og Birgitta Marga Thomsen).

Vilhelm Jensens fødehjem, "Meldalshus" i Flamsted Gunderup sogn.

Min tyske barndom.

Som barn gjorde han alt for at skjule det, men her fortæller 91-årige, (red.93) Vilhelm Jensen åbent om at være fyldt med skam over moderens tyske herkomst.

Ved vinduet i Stuen står et mindre spisebord. Det er her Vilhelm Jensen oftest sidder. Vinduet vender nemlig ud mod vejen, så han kan benytte sig af dagslyset til avislæsningen og samtidig følge med i trafikken på den lille villavej.

Nordjyden har boet i Skørping i mere end 20 år. I første omgang med sin elskede hustru Ruth. De flyttede hertil efter salget af deres husmandssted i Flamsted, men i de senere år har han boet alene.

På væggene i stuen hænger familie billeder af Vilhelms forældre, børn, børnebørn og oldebørn. Billeder som vidner om en stor tæt knyttet familie.

Hvis man ikke vidste det, så ville man ikke tro, at Vilhelm har rundet de 90 år. Han er stadig meget aktiv i haven og ordner stort set alt i hjemmet selv. Håndtrykket er fast og vidner om mange års fysisk arbejde som landmand.

Umiddelbart er det ikke til at spore hverken på Vilhelms udseende eller hjem, at han er halvt tysk, men han husker tydeligt, hvordan det var, dengang han var en ung dreng. "Det var ikke nemt at være halvt tysk dengang, og så have et tysk navn ligesom Kejser Wilhelm, det garanterer jeg for", understreger han.

Kærlighedens veje.

Vilhelms mor, Frieda, voksede op i en lille by uden for Hamborg i Tyskland. I begyndelsen af 1900-tallet kom hun som ung pige til Hamborg og arbejdede for en dansk kreaturhandler, Møller Kjær og hans kone. Men dårlige tider tvang dem tilbage til Danmark, og de tog den kun 17-årige Frida med. Hun endte som stuepige på Møller Kjærs store gård i Nordjylland.

Søren og Frieda

Det var her, hun mødte Vilhelms far. De forelskede sig, og det skabte en del postyr. Møller Kjær ville straks sende Frieda tilbage til Tyskland, men Vilhelms farmor foreslog, at de unge selv skulle bestemme. De blev gift og flyttede ind på deres egen gård.

I 1911 fik de deres første barn - en lille pige. Vilhelm kom til 5 år efter.

"Min far tog sig af gården, mens min mor tog sig af sine ænder og høns og stod for grønthaven. Hun var rigtig god til at dyrke grønsager og rodfrugter, og hun brugte dem flittigt i sin madlavning. Jeg tror hun var vant til grøntsager fra Tyskland. Det var ellers ikke så normalt at spise i danske hjem på det tidspunkt.

Den tidlige barndom gengiver Vilhelm som en varm og tryk tid. Han og søsteren tilbragte meget tid med deres mor, hvilket resulterede i, at de hurtigt lærte at tale både dansk og tysk.

Allerede fra vi var ganske små, kunne min søster og jeg en del tyske sange - også nationalsangen: "Deutschland Über Alles". Jeg husker, hvordan min mor altid sang på tysk, lige meget hvad hun foretog sig. Og hun sang, så det kunne høres i markerne. Nabokonen sagde altid, "så nu synger tyskeren igen". Hun græd ofte når hun sang og så græd jeg også. Dengang vidste jeg ikke hvorfor hun græd, jeg græd bare med. Jeg tror det var af længsel til sit hjemland.

Middalshus		Husstand		Fødselsdato		Fødselssted		Fødselsland		Bemærkninger	
1	Wanda	Wanda	19/9	1885	Svaning Byg og Loge	danst	4	Husmand			
2	Emma	Emma	4/1	1911	Middalshus Svaning	danst	9	Husmand			
3	Vilhelm	Vilhelm	23/5	1916							

Husstanden ifølge Folketællingen i 1925

Vi siger det ikke til nogen.

Vilhelm viser ind i et lille værelse i huset. Her står et skrivebord. Bordpladen er næsten dækket af sort/hvide billeder, de fleste har en lille hilsen bagpå. Det er billeder som Vilhelms mor i sin tid har fået tilsendt fra sin tyske familie.

"Det er jo så lang tid siden, jeg ville ønske jeg kunne fortælle dig, hvem de alle sammen er ud over, at de er i familie med min mor", fortæller Vilhelm, imens han roder igennem de mange billeder.

Et billede af en ung mand i uniform med hagekorset placeret over højre brystlomme.

"Det må være en af mine fætre, de var jo med i krigen" siger han trist.

De tyske aner har plaget ham hele barndommen og ungdomsårene. Derfor har forsøgt at glemme alt det tyske, han lærte som lille.

"Min søster og jeg gjorde alt hvad vi kunne for ikke at afsløre vores tyske baggrund. Vi prøvede at holde os fra at tale tysk, selvom det kunne have været en fordel for os senere i livet. Vi følte jo, at vi måtte slette alt det tyske". Vilhelm blev født under 1. Verdenskrig - den 23. maj 1916. Og han blev opkaldt efter sin morfar.

"Tyskerne var jo ærkefjenden. Både min søster og jeg blev drillet. Min søster kaldte de "tyskertøs" og hver gang min far og jeg tog til dyre marked i Skørping, så råbte de: Der kommer drengen som er opkaldt efter Kejser Wilhelm!. Det plagede mig. I lang tid troede jeg, at jeg var den eneste i hele Danmark som hed Vilhelm".

Drillerierne og den konstante påmindelse om sin tyske halvdel var hård for Vilhelm. Det gjorde heller ikke tilværelsen nemmere, at hans mor insisterede på at give ham og søsteren pænt tøj på, når de skulle i skole.

"min mor mente, at vi skulle gå ordentligt klædt, men det betød jo bare endnu flere drillerier. Vi skilte os ud og lignede rigmandsbørn. Mens de andre børn kom i skole i træsko og slidt tøj, så mødte vi op i det fineste tøj og snørestøvler i læder. Men det var hun jo vant til fra Tyskland.

For Vilhelm og hans søster var trangen til at skjule den tyske baggrund stor, og de var altid nervøse for, at deres mor skulle afsløre, hvor hun kom fra.

"Jeg husker, hvordan jeg altid håbede, at hun ville tælle pengene på dansk. Det var så pinligt, når vi stod hos købmanden, og hun begyndte at tælle: "Ein, zwei, drei..." Jeg synes jo ikke, at der var nogen grund til at afsløre, at hun var tysker.

Søren og Friedas gravsten på Gunderup kirkegård

Selvom Vilhelm i slutningen af 1930'erne var en ung mand, så var det ikke blevet lettet at være halvt tysk. Specielt ikke da nazisterne i Tyskland begyndte at røre på sig.

"Det var en frygtelig tid. Flere forventede jo, at vi støttede tyskerne. Eller i det mindste, at min mor gjorde. Det gjorde hun ikke, men dele af hendes familie deltog i og led under krigen".

Vejen til større forståelse.

Med alderen fik Vilhelm en større forståelse for den modstand, han følte, han blev mødt med.

"Det er jo ofte fordi, folk ikke ved bedre. Alligevel kan det stadig undre mig, at folk ikke kunne se bort fra mine tyske rødder og i stedet se mennesket bag.

Selv om det i dag er blevet mere normalt at have en forældre fra et andet land, så tænker Vilhelm ofte på, om der er børn, som bliver udsat for den slagte mobning, han selv oplevede. "Det ville jo være frygtelig, hvis nogen i dag skulle opleve det".

Selv har han ikke været bange for det var anderledes tværtimod.

I hans hjem kommer der dagligt en del udlændinge i form af de hjemmehjælpere, som dagligt ser til ham. Vilhelm synes, det er spændende at høre om deres hjemland og traditioner.

"Der er jo mange, som tænker "skide være med dem, lad dem passe sig selv, men jeg har ondt af dem, for de føler sig fremmedgjorte. Og ja, det kan godt være fordi, jeg selv har oplevet følelsen".

Vilhelm ønsker ikke, at andre skal gå igennem lignende oplevelser. Han erkender dog, at de negative oplevelser har været med til at gøre ham til den, han er i dag - et åbent menneske, som ikke er bange for det, han ikke kender. (Tilladelse til at trykke teksten er givet af Vilhelm Jensen).

Vilhelm Jensen.

Siden sidst....

Vi har haft en rengøringsdag på arkivet, hvor Elsebeth og Marie fik ordnet arkivet så det fremstår pænt og rent.

Vores "byvandring" i år fandt sted onsdag den 10. juni. Besøget gjaldt Fjelleradgård, hvor vi var ca. 50 fremmødte. Inga Dahl fortalte om Fjelleradgårds spændende historie. Fjelleradgård har været hovedsæde for Fleskum herreds birkedommer. Fjelleradgård har været i familien Dahls eje i en del generationer. Vi blev vist rundt på gården, og fik fortalt

om nutidens ko-hold. Efter rundvisningen var der kaffe i konfirmandstuen i Gunderup.

Fra byvandringen på Fjelleradgård

Sidste år på generalforsamlingen viste vi film om Niels "arbejdsløs", som efter sigende aldrig har haft en eneste dag med arbejdsløshed. Tv2 midt/vest har lavet en dokumentar om hans barske opvækst og vi besluttede at købe dvd'en fordi han boede hele sit voksenliv i Fjellerad. Det var en film som efterlod et stort indtryk.

Arkivet har fået ny pc, en bærbar. Den gamle som var fra årtusindskiftet var efterhånden blevet noget forældet.

Der var i november måned "Arkivernes dag". Vi holdt åbent fra kl. 10:00 til kl. 15:00. Her blev til de fremmødte budt på kaffe og kage. Vi havde nogle få besøgende, bl.a. en historiestuderende, som arbejdede på et projekt om slaget ved Lundby. Vi kunne ikke hjælpe med så meget, men en smule blev det dog til - hun har lovet os at vi får en kopi af det færdige materiale.

Den 11.11 kl. 11:00 var Norma og Svend på kirkegården og lægge blomsten på den franske soldat - Pierre Stublers grav.

Vi er i gang med at få lavet sådan, at alt vores materiale bliver registreret til at man kan søge online på de ting vi har.

Arkivet har åbent den 1. onsdag hver måned fra 19:00 til 21:00. Vi er i øjeblikket ved at undersøge om vi i nogle af månederne kan ændre åbningstiderne til om eftermiddagen, evt. fra 14:00 til 17:00.

Snestormene har tvunget os til at holde lukket i januar og februar. Nu satser vi på varmere tider.

Vi har et meget koldt arkiv, som er dyrt i varme, derfor har vi søgt menighedsrådet om lov til at isolere og det har vi fået lov til.

Gunderup Sogns Lokalhistoriske Arkiv.

Arkiver har hjemme på adressen:

Gunderup Sogns Lokalhistoriske Arkiv
Gunderup Præstegård
Gunderupvej 1, Gunderup
9260 Gistrup
email: gunderupsogn@gmail.com
CVR: 32486398

Indbetal via netbank: +73< +88128451<
Husk at skrive navn på, så kasserer
Kan se hvem der indbetaler.

Arkivets leder:

Elsebeth Rasmussen
Polshøjsvej 15, Fjellerad
9260 Gistrup
98 33 33 92
e-mail: vestervang@rasmussen.mail.dk

Åbningstiderne:

Bemærk der er nye åbningstider fra august.

Den 1. onsdag i måneden,
Dog ikke i juli måned, hvor der er lukket.
Fra kl. 14.00 - 17.00

Lokalhistorisk forening:

Indmeldelse kan ske ved henvendelse til kassereren:

Niels Aage Rasmussen
Gunderupvej 77
9260 Gistrup
51 74 11 17

Hvis man har ønske om at besøge, eller på anden måde vil kontakte arkivet udenfor åbningstid, er man velkommen til at rette henvendelse til en foreningens bestyrelsesmedlemmer, se adresselisten side 3.

Hjælp os.

Vi har brug for et eller flere mennesker med lokalhistorisk, som kunne afse tid til at hjælpe os. Vi har en mængde arkivalier som vi skal have registreret på computeren. Det er ikke et krav at man er god til computere, bare lysten er der kan vi bruge dig.

Husk, inden man kasserer noget skriftligt eller billeder, lige at give os et praj. Selvom man måske ikke selv synes det er noget værd, kunne det jo være det for eftertiden. Hvor mange af vore børnebørn aner, noget om f. eks. Rationeringsmærker.

SPONSOR:

Klik ind på www-himmerland.dk og besøg Sparekassen Himmerland